

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 31, 2020

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1606](#) 13-10-2020

Kan verdachte worden veroordeeld voor medeplegen van moord met A, terwijl het mogelijk B is geweest die dodelijke messteken heeft toegediend?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1604](#) 13-10-2020

Herziening naar aanleiding van aanvraag advocaat-generaal bij Hoge Raad over Rosmalense flatmoord.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1607](#) 13-10-2020

Verbeurdverklaring, is het bewezen verklaarde feit begaan 'met betrekking tot de geldbedragen'?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1605](#) 13-10-2020

Nietigheid onderzoek ter terechtzitting en uitspraak, nu het proces-verbaal in hoger beroep enkel door de teamvoorzitter is vastgesteld en ondertekend, omdat raadsheren en griffier niet meer bij hof werkzaam zijn?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1609](#) 13-10-2020

Heeft hof ten onrechte geen beslissing genomen over strafoplegging ter zake van eerder onder 1 en 3 bewezen verklaarde feiten?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1608](#) 13-10-2020

Aanhoudingsverzoek door hof afgewezen met overweging dat is getracht dagvaarding uit te reiken op alle bekende adressen van verdachte, dat verdachte primair verantwoordelijk is voor contact met raadsvrouw en dat niet is gebleken van ander adres waar contact met verdachte wel mogelijk is.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1612](#) 13-10-2020

Afwijzing van herhaalde verzoeken van verdediging tot horen van aangevers teneinde hen verklaring van verdachte voor te kunnen houden en hen te kunnen confronteren met elkaars verklaringen.

Annotatie

[Vaststellen en ondertekenen proces-verbaal zitting als in artikel 327 Sv?](#)

[Commentaar bij Hoge Raad 13 oktober 2020, ECLI:NL:HR:2020:1605.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

[Verbeurdverklaring geldbedragen als bedoeld in artikel 33a Sr. Commentaar bij Hoge Raad 13 oktober 2020, ECLI:NL:HR:2020:1607.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

[Enschedese voogdijmoord. Commentaar bij Hoge Raad 13 oktober 2020, ECLI:NL:HR:2020:1606.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

ANNOTATIE

Vaststellen en ondertekenen proces-verbaal zitting als in artikel 327 Sv? Commentaar bij Hoge Raad 13 oktober 2020, ECLI:NL:HR:2020:1605.

mr. J.H.J. Verbaan

De verdediging klaagt namens de verdachte, ten aanzien van wie diefstal door middel van braak is bewezen verklaard, dat het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep van 17 maart 2015 niet overeenkomstig artikel 327 Sv is vastgesteld en ondertekend.

Het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep van 17 maart 2015 houdt onder meer in:

‘Waarvan is opgemaakt dit proces-verbaal dat is vastgesteld aan de hand van de zittingsnotities van de griffier en voor gezien en akkoord is ondertekend door mr. Frielink, teamvoorzitter en raadsheer bij dit hof, aangezien geen van de hiervoor genoemde raadsheren en griffier nog werkzaam is bij dit hof en het proces-verbaal derhalve niet meer overeenkomstig artikel 327 Sv kan worden vastgesteld en ondertekend.’

De Hoge Raad haalt artikel 327 Sv aan en overweegt dat artikel 327 Sv op grond van artikel 415 lid 1 Sv ook in hoger beroep van toepassing is. De Hoge Raad overweegt dat het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep van 17 maart 2015 niet door een van de rechters, noch door de griffier vastgesteld en ondertekend is overeenkomstig artikel 327 Sv. De Hoge Raad oordeelt dat de enkele daarvoor onderaan het proces-verbaal vermelde grond dat de betrokken raadsheren en de griffier niet meer werkzaam zijn bij het hof, niet een zodanig bijzondere omstandigheid vormt dat het aan zo'n verzuim te verbinden gevolg van nietigheid van het onderzoek ter terechtzitting en de naar aanleiding daarvan gegeven uitspraak achterwege kan blijven.

ANNOTATIE

Verbeurdverklaring geldbedragen als bedoeld in artikel 33a Sr. Commentaar bij Hoge Raad 13 oktober 2020, ECLI:NL:HR:2020:1607.

mr. J.H.J. Verbaan

De verdediging klaagt namens de verdachte, ten aanzien van wie de eendaadse samenloop van opzettelijk handelen in strijd met het in artikel 2 onder B en C Opiumwet gegeven verbod is bewezen verklaard, over de verbeurdverklaring van de in beslag genomen geldbedragen van € 314,30 en € 4.255.

Het hof heeft bij de strafoplegging een geldbedrag van € 314,30 en een geldbedrag van € 4.255 verbeurd verklaard en daartoe overwogen dat het, gegeven de omstandigheden waarin het beslag is aangetroffen, het aannemelijk acht dat het ten laste gelegde en bewezen verklaarde is begaan met betrekking tot de hierna te noemen in beslag genomen en nog niet teruggegeven voorwerpen (geldbedragen van € 314,30 en € 4.255). Deze geldbedragen behoren aan verdachte toe. Over de herkomst van het geld heeft verdachte wisselende verklaringen afgelegd. Het hof stelt vast dat het geld bestaat uit kleine coupures die in de auto van verdachte en in haar jas in een bundel zijn aangetroffen terwijl verdachte eveneens in bezit was van de drugs zoals aangetroffen in haar jas en in de auto waarin zij op dat moment reed. Het hof heeft rekening gehouden met de draagkracht van verdachte.

De Hoge Raad haalt artikel 33a lid 1 Sr aan en overweegt dat dat het hof geoordeeld heeft dat het bewezen verklaarde feit is begaan 'met betrekking tot de geldbedragen'. De Hoge Raad oordeelt dat dat oordeel, nu het hof het afleveren, vervoeren en aanwezig hebben van harddrugs heeft bewezen verklaard, niet toereikend is gemotiveerd. Dat het hof heeft vastgesteld dat het geld bestaat uit kleine coupures die in de auto van verdachte en in haar jas in een bundel zijn aangetroffen terwijl verdachte eveneens in bezit was van de drugs zoals aangetroffen in haar jas en in de auto waarin zij op dat moment reed, volstaat daartoe niet.

ANNOTATIE

Enschedese voogdijmoord. Commentaar bij Hoge Raad 13 oktober 2020, ECLI:NL:HR:2020:1606.

mr. J.H.J. Verbaan

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie medeplegen moord is bewezen verklaard, over de bewezenverklaring door het hof van het medeplegen.

Het hof leidt uit de bewijsmiddelen met betrekking tot de betrokkenheid van verdachte bij het ten laste gelegde af dat vaststaat dat het slachtoffer in de nacht van 26 op 27 september 2014 om het leven is gebracht door hem in de buik en de borst te steken met een mes en dat verdachte niet bij de uitvoering van deze handelingen aanwezig was.

In de week voorafgaand aan het misdrijf en na het bekend worden met de beslissing van de voorzieningenrechter van 18 september 2014 heeft verdachte meermalen en tegen diverse personen gezegd dat het slachtoffer maar beter dood kon zijn en dat zij wilde dat hij er niet meer was/dood was, terwijl haar vriend van dergelijke uitlatingen getuige is geweest en ook heeft bevestigd dat dat beter zou zijn. Daarnaast blijkt uit sms-contacten tussen verdachte en haar vriend dat er iets met het slachtoffer moest gebeuren. In dat kader wijst het hof erop dat de moeder van verdachte heeft verklaard dat zij de verdachte heeft horen zeggen 'dat het voor het weekend moest gebeuren'. Vervolgens heeft haar vriend bij diverse personen gevraagd om wapen(s) en/of 'gevaarlijke mannen'.

Zo heeft op 25 september 2014 er in de avonduren sms-contact plaatsgevonden tussen de telefoon die in gebruik was bij hem en de telefoon die in gebruik was bij betrokkene [7]. Met de telefoon die in gebruik was bij haar vriend is naar de telefoon die in gebruik was bij betrokkene [7] ge-sms't: 'kun jij aan een pang pang geraken of gevaarlijke mannen'. Vervolgens is er op de telefoon van haar vriend een sms-bericht binnengekomen van het door betrokkene [7] gebruikte toestel met de tekst: 'ja bel is man ' en 'ik heb pang pang hier bij mij liggen en zware manne ben ik en ken er veel dus bel is makker wat is er aan de hand'. Hierna heeft er tussen deze toestellen een belcontact van 228 seconden plaatsgevonden.

Op 23 september 2014 heeft verdachte tezamen met haar vriend (en een vriendin van

verdachte) in Rotterdam en elders goederen aangeschaft, terwijl vast is komen te staan dat die goederen (of een deel ervan) bestemd waren voor de uitvoering van het tegen het slachtoffer te gebruiken geweld en ook is gebruikt of meegenomen met dat doel. Tegen de vriendin van verdachte is gezegd dat zij niet met haar vriend mocht praten over de aanschaf van deze goederen. Verdachte is bevraagd tijdens het onderzoek naar de reden voor de aanschaf van deze goederen. De door de verdachte gegeven verklaring waarom de kledingstukken zijn aangeschaft (namelijk in verband met sportactiviteiten met genoemde vriend van haar vriendin) vindt naar het oordeel van het hof geen steun in het dossier en is dan ook niet geloofwaardig. Ook de door verdachte gegeven (wisselende) verklaringen voor de aankoop van de messenset vinden naar het oordeel van het hof geen steun in het dossier, nu zich in het dossier verklaringen bevinden die de door verdachte gegeven verklaringen op dit punt tegenspreken. De door verdachte gegeven verklaring voor de aanschaf van het masker (namelijk dat zij dit masker had gekocht omdat zij ter gelegenheid van haar verjaardag naar Halloween Frightnight zou gaan in Walibi) is naar het oordeel van het hof eveneens niet aannemelijk geworden.

Op 24 september 2014 is verdachte tezamen met haar vriend in een onopvallende auto naar Enschede afgereisd, waarbij de (omgeving van de) woning van het slachtoffer is bekeken. Het hof wijst in dat verband op de verklaring van haar vriend, inhoudende dat verdachte de woning van het slachtoffer aanwees en dat zij vertelde hoe je daar binnen kon komen. Deze verklaring vindt steun in de uitkomsten van het Diabelli II-onderzoek met betrekking tot het gebruikte navigatiesysteem en de verklaring van verdachte ter terechtzitting bij het hof op 26 november 2018 inhoudende dat zij inderdaad op die datum met haar vriend in Enschede is geweest en dat zij zowel langs de voor- als de achterzijde van de woning van slachtoffer zijn gereden en die woning ook daadwerkelijk hebben bekeken. De eveneens ter terechtzitting bij het hof van 26 november 2018 gegeven verklaring door verdachte dat zij op 24 september 2014 naar Enschede gingen om naar huizen te kijken, doet naar het oordeel van het hof – wat er ook zij van (de aannemelijkheid van) die verklaring – niet af aan het genoemde.

Op 26 september 2014 is verdachte in de woning van haar moeder aanwezig als haar vriend en en betrokkene [7] tezamen vertrekken naar Enschede. Verdachte heeft tijdens de verhoren bij de politie in eerste instantie verklaard dat haar vriend die hele avond en nacht bij haar was en heeft haar vriend daarmee een vals alibi verschaft. Pas in een latere fase van het onderzoek heeft verdachte verklaard dat haar vriend en en betrokkene [7] rond 04.00 uur weer in de woning van haar moeder aanwezig waren en er – nadat haar vriend had gevraagd of betrokkene [7] mocht blijven slapen – mede met haar hulp een slaapplek voor betrokkene [7] is ingericht op zolder.

Op 27 september 2014 heeft haar vriend de sms-berichten ‘Schatje kunnen we 250 euro

regelen voor betrokkene [7]’ en ‘Want die vraagt da’ aan de verdachte gestuurd, waarop laatgenoemde heeft gereageerd met het bericht ‘Is goed schatje waar ben je nu?’ Naar het oordeel van het hof kunnen deze berichten bij het ontbreken van enige andere aannemelijke verklaring voor deze betaling niet anders worden uitgelegd dan verband houdend met het ten laste gelegde.

Op grond van het voorgaande – in het bijzonder ook de wijze waarop de handelingen elkaar hebben opgevolgd en/of met elkaar in verband staan – is het hof van oordeel dat de voor medeplegen vereiste voldoende nauwe en bewuste samenwerking tussen verdachte en de medeverdachte haar vriend is komen vast te staan. Hoewel geen sprake is van een gezamenlijke uitvoering van de uiteindelijke levensberoving, is de bijdrage van verdachte aan het ten laste gelegde naar het oordeel van het hof van zodanig gewicht dat deze kan worden aangemerkt als medeplegen. Het zwaartepunt van de door de verdachte geleverde bijdrage ligt naar het oordeel van het hof in haar initiërende rol, haar intellectuele bijdrage, die als wezenlijk dient te worden aangemerkt. Zij is degene die het slachtoffer dood wilde hebben. Zij heeft meermalen hardop en in het bijzijn van onder meer haar vriend het slachtoffer dood gewenst. Uiteindelijk heeft zij haar vriend daarvoor ingeschakeld. Dat blijkt onder meer uit de sms-wisselingen tussen verdachte en haar vriend van 22 september 2014. Zij is bij de voorbereiding van de dood van het slachtoffer nauw betrokken geweest: zij was (op 23 september 2014) aanwezig bij het aanschaffen van kleding die haar vriend tijdens het delict moest dragen en zij heeft toen zelf een masker en een messenset gekocht. Dat niet alle goederen die zijn aangeschaft ook daadwerkelijk zijn gebruikt bij de uitvoering, doet aan dit onderdeel niet af, te meer niet nu gebleken is dat een deel van de niet gebruikte goederen wel is meegenomen naar Enschede en op de terugweg (of later in België) is weggegooid. Zij is een dag na het aanschaffen van de spullen samen met haar vriend naar Enschede gereden en heeft hem toen de woning van het slachtoffer getoond en uitgelegd hoe hij binnen kon komen. Na terugkeer van haar vriend en en betrokkene [7] heeft zij hen onderdak geboden en later aanvankelijk gelogen om haar vriend en en betrokkene [7] een alibi te geven. Zij heeft later ingestemd met een betaling aan betrokkene [7], naar moet worden aangenomen, bij gebreke van enige aannemelijke andere verklaring, voor verleende diensten. Nadat haar vriend en en betrokkene [7] naar Enschede waren vertrokken, heeft zij zich niet van het plan gedistantieerd: zij heeft ervan af gezien het slachtoffer (of de politie) telefonisch te waarschuwen voor wat stond te gebeuren, terwijl zij dat wel had kunnen doen. Zij was ook degene die – in haar eigen beleving – van zijn dood zou profiteren, doordat haar verhuisplicht op grond van het kortgedingvonnis dan zou komen te vervallen. Dit alles overziend is het hof van oordeel dat verdachte met haar handelen een aanzienlijke intellectuele rol als medepleger heeft vervuld, naast een niet onaanzienlijke rol als feitelijk uitvoerder van voorbereidingshandelingen, en dat daarom heeft te gelden dat sprake is van zodanige nauwe

en bewuste samenwerking tussen haar en haar vriend dat sprake is van medeplegen.

De Hoge Raad overweegt dat voor de kwalificatie medeplegen vereist is dat sprake is geweest van nauwe en bewuste samenwerking door de verdachte met een ander of anderen. Die kwalificatie is alleen gerechtvaardigd als de bewezen verklaarde – intellectuele en/of materiële – bijdrage van de verdachte aan het delict van voldoende gewicht is. Bij de vorming van zijn oordeel dat sprake is van de voor medeplegen vereiste nauwe en bewuste samenwerking, kan de rechter rekening houden met onder meer de intensiteit van de samenwerking, de onderlinge taakverdeling, de rol in de voorbereiding, de uitvoering of de afhandeling van het delict en het belang van de rol van de verdachte, diens aanwezigheid op belangrijke momenten en het zich niet terugtrekken op een daartoe geëigend tijdstip (vgl. ECLI:NL:HR:2014:3474). In de bewezenverklaring naar aanleiding van een op medeplegen toegespitste tenlastelegging hoeft niet te worden vermeld of en zo ja welke feitelijke handelingen de verdachte zelf dan wel zijn mededader of mededaders hebben verricht (vgl. ECLI:NL:HR:2004:AO9905). Aan de bewezenverklaring van het medeplegen staat niet in de weg de enkele omstandigheid dat naast de in de tenlastelegging en bewezenverklaring genoemde persoon of personen, ook nog een andere persoon of andere personen betrokken zijn geweest bij het strafbare feit.

De Hoge Raad overweegt dat het hof in de bewijsvoering gemotiveerd heeft op grond waarvan naar zijn oordeel het ten laste gelegde medeplegen door de verdachte bewezen is. De Hoge Raad oordeelt dat het oordeel van het hof dat de door hem in aanmerking genomen feiten en omstandigheden in hun onderling verband en samenhang voldoende zijn om te kunnen spreken van de voor medeplegen vereiste bewuste en nauwe samenwerking door de verdachte, geen blijk geeft van een onjuiste rechtsopvatting en niet onbegrijpelijk is. Daarbij wordt onder meer in aanmerking genomen dat het hof heeft vastgesteld dat de verdachte een initiërende rol heeft gehad en tegen diverse personen heeft gezegd dat het slachtoffer maar beter dood kon zijn, uit sms-contacten tussen de verdachte en haar vriend blijkt dat er iets met het slachtoffer moest gebeuren, de verdachte samen met onder andere haar vriend goederen heeft aangeschaft waarvan een gedeelte bestemd was voor de uitvoering van het tegen het slachtoffer te gebruiken geweld, en de verdachte haar vriend bij de woning van het slachtoffer heeft uitgelegd hoe hij binnen kon komen. Het hof heeft verder vastgesteld dat de verdachte wist dat haar vriend en een betrokkene [7] op de avond van de moord samen naar Enschede gingen, zij na de uitvoering van de moord onderdak heeft geboden aan haar vriend en een betrokkene [7] en zij heeft ingestemd met een betaling aan betrokkene [7].

De Hoge Raad overweegt dat aan vorenstaande, gelet op hetgeen is vooropgesteld en anders dan de klacht betoogt, de enkele omstandigheid dat blijkens de bewezenverklaring de verdachte de moord tezamen en in vereniging ‘met een ander’ heeft begaan, terwijl uit de

bewijsvoering van het hof volgt dat bij de uitvoering van die moord niet alleen haar vriend maar ook betrokkene [7] betrokken was, zonder dat het hof heeft vastgesteld wie van hen de dodelijke messteek heeft toegebracht, niet afdoet. Uit de bewijsvoering van het hof volgt immers dat, ongeacht wie van hen de dodelijke messteek heeft toegebracht, de verdachte met haar gedragingen een bijdrage van voldoende gewicht aan de moord op het slachtoffer heeft geleverd.

RECHTSPRAAK

Afwijzing van herhaalde verzoeken van verdediging tot horen van aangevers teneinde hen verklaring van verdachte voor te kunnen houden en hen te kunnen confronteren met elkaars verklaringen.

Afwijzing van herhaalde verzoeken van verdediging tot horen van aangevers teneinde hen verklaring van verdachte voor te kunnen houden en hen te kunnen confronteren met elkaars verklaringen.

Het cassatiemiddel klaagt onder meer over de afwijzing door het hof van de door de verdediging gedane verzoeken tot het horen van aangevers [aangever 1], [aangever 3] en [aangever 2] als getuigen.

De verdediging heeft in hoger beroep verzoeken gedaan tot het horen van de aangevers [aangever 1], [aangever 3] en [aangever 2]. De afwijzing daarvan door het hof berust in de kern op de overweging dat die verzoeken telkens onvoldoende zijn onderbouwd en dat de verdachte niet in zijn verdediging wordt geschaad door het niet horen van de getuigen en ook ambtshalve de noodzaak tot het horen niet is gebleken. Gelet op het procesverloop en hetgeen door de verdediging aan de verzoeken ten grondslag is gelegd, is een en ander ontoereikend gemotiveerd.

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, is het terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen over het onder 2 ten laste gelegde en de strafoplegging en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-10-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1612

Zaaknummer: 18/05595

Rechters: J. de Hullu, J.C.A.M. Claassens en M. Kuijer

Advocaten: R. van Leusden

Wetsartikelen: 263 Sv en 287 Sv

RECHTSPRAAK

Aanhoudingsverzoek door hof afgewezen met overweging dat is getracht dagvaarding uit te reiken op alle bekende adressen van verdachte, dat verdachte primair verantwoordelijk is voor contact met raadvrouw en dat niet is gebleken van ander adres waar contact met verdachte wel mogelijk is.

Aanhoudingsverzoek door hof afgewezen met overweging dat is getracht dagvaarding uit te reiken op alle bekende adressen van verdachte, dat verdachte primair verantwoordelijk is voor contact met raadvrouw en dat niet is gebleken van ander adres waar contact met verdachte wel mogelijk is.

Het cassatiemiddel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak.

Een verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting kan op de terechtzitting worden gedaan door de verdachte of zijn raadsman die daartoe door de verdachte op grond van artikel 279 Sv is gemachtigd. Ook de raadsman die niet is gemachtigd tot het voeren van de verdediging van de verdachte die op de terechtzitting niet is verschenen, kan daar een verzoek doen tot aanhouding van het onderzoek op de terechtzitting voor zover dat verzoek wordt gedaan met het oog op de effectuering van het aanwezigheidsrecht van de verdachte of ten behoeve van het alsnog verkrijgen van de in artikel 279 lid 1 Sv bedoelde machtiging. In het geval waarin de raadsman op de terechtzitting aangeeft dat hij niet weet waarom de verdachte niet is verschenen en dat hij het mogelijk acht dat de verdachte geen weet heeft van de zitting, en om die reden een aanhoudingsverzoek doet, is voor de beoordeling van zo'n verzoek – naast wat daarover is overwogen in onder meer HR 12 november 2019, ECLI:NL:HR:2019:1737 – het volgende van belang.

De aan het verzoek tot aanhouding ten grondslag gelegde omstandigheid dat de verdachte

(mogelijk) geen weet heeft van de zitting, kan zonder meer als ‘niet aannemelijk’ worden beoordeeld indien de dagvaarding of oproeping voor de terechtzitting in persoon is betekend. Dan kan de rechter het verzoek reeds op deze grond afwijzen.

Indien de dagvaarding of de oproeping weliswaar niet in persoon is uitgereikt, maar wel op rechtsgeldige wijze – dat wil zeggen: in overeenstemming met de ter zake geldende wettelijke voorschriften (artikelen 36a-36n Sv) alsmede de in de rechtspraak van de Hoge Raad tot uitdrukking gebrachte regels (vgl. in het bijzonder HR 12 maart 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD5163) – is betekend, kan de rechter dat verzoek niet op die enkele grond afwijzen. Uit zo’n betekening volgt immers niet zonder meer dat de verdachte op de hoogte is van de zitting. In dat geval is een afwijzing van het verzoek tot aanhouding op de grond dat de aan dat verzoek ten grondslag gelegde omstandigheid niet aannemelijk is, alleen mogelijk indien op basis van andere omstandigheden kan worden vastgesteld dat de verdachte daadwerkelijk weet heeft van de zitting.

Indien niet kan worden vastgesteld dat de verdachte daadwerkelijk weet heeft van de zitting, dient de rechter een afweging te maken tussen alle bij aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting betrokken belangen. Bij die belangenafweging kan betekenis toekomen aan de omstandigheid dat de dagvaarding of de oproeping voor de terechtzitting in hoger beroep op rechtsgeldige wijze, zij het niet in persoon, is betekend. Zoals tot uitdrukking is gebracht in HR 12 maart 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD5163, r.o. 3.36-3.37, mag dan immers van de verdachte die hoger beroep instelt en prijs stelt op berechting op tegenspraak, worden verwacht dat hij de in het maatschappelijk verkeer gebruikelijke maatregelen neemt om te voorkomen dat de appeldagvaarding hem niet bereikt of de inhoud daarvan hem niet bekend wordt. Tot die maatregelen kan in elk geval worden gerekend dat de verdachte zich bereikbaar houdt voor zijn raadsman – die uit eigen hoofde een afschrift van de appeldagvaarding ontvangt indien hij zich in hoger beroep heeft gesteld – opdat de verdachte in voorkomende gevallen (ook) langs die weg van het tijdstip van behandeling van zijn zaak op de hoogte komt. Het kennelijk niet treffen door de verdachte van dergelijke in het maatschappelijk verkeer gebruikelijke maatregelen kan de rechter in hoger beroep – naast andere factoren die daarvoor van belang kunnen zijn, zoals het procesverloop en het gewicht van de zaak – in de vereiste belangenafweging betrekken (vgl. HR 9 juli 2019, ECLI:NL:HR:2019:1142).

Het hof heeft het verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting omdat de raadvrouw geen contact heeft kunnen krijgen met de verdachte en hij mogelijk geen weet heeft van de zitting, afgewezen. Nu het hof niet heeft vastgesteld dat de oproeping in hoger beroep aan de verdachte in persoon is uitgereikt of dat de verdachte anderszins op de hoogte is geraakt van de datum van de zitting, had het hof de hierboven bedoelde afweging moeten maken tussen alle bij aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting betrokken belangen.

Het hof heeft er echter geen blijk van gegeven die afweging te hebben gemaakt. Daaraan doet niet af dat het hof bij zijn beslissing in aanmerking heeft genomen dat, kort gezegd, de verdachte niet de in het maatschappelijk verkeer gebruikelijke maatregelen heeft getroffen om te voorkomen dat de appeldagvaarding hem niet bereikt of de inhoud daarvan hem niet bekend wordt, en dat diverse pogingen om met hem in contact te komen niet succesvol zijn gebleken. Met het uitsluitend benoemen van deze factoren – zonder daarbij andere factoren, zoals het procesverloop en het gewicht van de zaak, te betrekken – heeft het hof immers geen afweging gemaakt van alle bij aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting betrokken belangen, waaronder het belang van de verdachte bij het kunnen uitoefenen van zijn aanwezigheidsrecht. Het hof heeft de afwijzing van het verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting daarom ontoereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel slaagt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-10-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1608

Zaaknummer: 19/03258

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: W.H. Jebbink

Wetsartikelen: 279 Sv en 281 Sv

RECHTSPRAAK

Heeft hof ten onrechte geen beslissing genomen over strafoplegging ter zake van eerder onder 1 en 3 bewezen verklaarde feiten?

Heeft hof ten onrechte geen beslissing genomen over strafoplegging ter zake van eerder onder 1 en 3 bewezen verklaarde feiten?

HR ambtshalve

De Hoge Raad heeft op 5 juli 2016 arrest gewezen in een eerdere cassatieprocedure in deze zaak. Naar aanleiding van de onderhavige cassatieprocedure heeft de Hoge Raad geconstateerd dat zijn arrest van 5 juli 2016 een misslag bevat en dat na te noemen herstel nodig is. De Hoge Raad overweegt in verband daarmee het volgende.

De Hoge Raad constateert dat in zijn arrest van 5 juli 2016 abusievelijk niet is vermeld dat de uitspraak van het hof van 29 september 2014 behalve wat betreft het onder 2 ten laste gelegde ook wat betreft ‘de strafoplegging’ wordt vernietigd. De Hoge Raad is van oordeel dat hij deze misslag behoort te herstellen.

Nu in het aldus herstelde arrest van de Hoge Raad van 5 juli 2016 niet anders is vermeld, geldt dat in de ‘vernietiging wat betreft de strafoplegging’ alle in de uitspraak van het hof van 29 september 2014 genomen beslissingen als bedoeld in artikel 351 Sv met betrekking tot de oplegging van een straf en/of maatregel zijn begrepen, waaronder de beslissingen ter zake van het opleggen van een schadevergoedingsmaatregel als bedoeld in artikel 36f Sr (vgl. HR 11 februari 2020, ECLI:NL:HR:2020:232).

Het hof heeft in het bestreden arrest terecht als uitgangspunt genomen dat het, na terugwijzing van de zaak door de Hoge Raad, gebonden was aan de door de Hoge Raad gegeven terugwijzingsopdracht (vgl. HR 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1416, r.o. 2.3). Gelet op wat hiervoor is overwogen, moet echter worden aangenomen dat het hof – achteraf gezien – als gevolg van de hiervoor bedoelde omissie in het dictum van de Hoge Raad, ten onrechte niet is toegekomen aan de strafoplegging ter zake van de eerder onder 1 en 3 bewezen verklaarde feiten.

Vanwege de in de conclusie van de advocaat-generaal onder 17 vermelde redenen, waaronder de ouderdom van de zaak en het feit dat de zaak al eerder is teruggewezen en rekening houdend met de geringe betekenis van het wegvallen van de veroordeling ter zake van het onder 2 ten laste gelegde voor de strafoplegging, zal de Hoge Raad de zaak zelf afdoen op de volgende wijze. De Hoge Raad zal bepalen dat de verdachte ter zake van de bij de uitspraak van het hof van 29 september 2014 onder 1 en 3 bewezen verklaarde feiten wordt veroordeeld tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van vier maanden, met een proeftijd van twee jaren.

Daarnaast zal de Hoge Raad aan de verdachte schadevergoedingsmaatregelen als bedoeld in artikel 36f Sr opleggen overeenkomstig de bedragen waarvoor de daarmee verband houdende vorderingen van de benadeelde partijen zijn toegewezen volgens het dictum van het – in zoverre onherroepelijke – arrest van het hof van 29 september 2014. De Hoge Raad zal daarbij, overeenkomstig hetgeen is beslist in HR 26 mei 2020, ECLI:NL:HR:2020:914 en rekening houdend met de wettelijk bepaalde maximumduur van in totaal één jaar, bepalen dat met toepassing van artikel 6:4:20 Sv gijzeling van de na te melden duur kan worden toegepast.

Eerste middel

Het cassatiemiddel klaagt in de kern dat het hof ten onrechte geen beslissing heeft genomen over de strafoplegging ter zake van de eerder onder 1 en 3 bewezen verklaarde feiten.

Gelet op wat hiervoor is overwogen behoeft het cassatiemiddel geen bespreking.

Beslissing

De Hoge Raad bepaalt dat zijn in deze zaak op 5 juli 2016 uitgesproken arrest moet worden verstaan met inachtneming van de hiervoor vermelde verbetering, vernietigt de uitspraak van het hof van 26 september 2018, maar uitsluitend voor zover daarbij ter zake van de bij de uitspraak van het hof van 29 september 2014 onder 1 en 3 bewezen verklaarde feiten geen straf is opgelegd en voor zover daarbij niet opnieuw de verplichting is opgelegd, kort gezegd, om aan de Staat ten behoeve van de in de uitspraak van 29 september 2014 genoemde slachtoffers de in die uitspraak vermelde bedragen te betalen, veroordeelt de verdachte ter zake van de bij de uitspraak van het hof van 29 september 2014 onder 1 en 3 bewezen verklaarde feiten tot een gevangenisstraf voor de duur van vier maanden en bepaalt dat de gevangenisstraf niet ten uitvoer zal worden gelegd, tenzij de rechter later anders mocht gelasten omdat de verdachte zich voor het einde van een proeftijd van 2 (twee) jaren aan een strafbaar feit heeft schuldig gemaakt, legt aan de verdachte de verplichting op om aan de Staat, ten behoeve van de na te noemen slachtoffers de navolgende bedragen te betalen en bepaalt overeenkomstig hetgeen is beslist in HR 26 mei 2020, ECLI:NL:HR:2020:914, dat met toepassing van artikel 6:4:20 Sv

telkens gijzeling van de na te melden duur kan worden toegepast, bepaalt dat de toepassing van de gijzeling de verplichting tot schadevergoeding aan de Staat ten behoeve van de slachtoffers niet opheft, bepaalt dat ten aanzien van de aldus opgelegde schadevergoedingsmaatregelen telkens geldt dat, indien de verdachte heeft voldaan aan de verplichting tot betaling aan de Staat daarmee de verplichting tot betaling aan de desbetreffende benadeelde partij in zoverre komt te vervallen en andersom dat, indien de verdachte heeft voldaan aan de verplichting tot betaling aan de desbetreffende benadeelde partij daarmee de verplichting tot betaling aan de Staat in zoverre komt te vervallen en verwerpt het beroep voor het overige.

(NB: De tabel met de opgelegde schadevergoedingsmaatregelen door de HR is niet in het bovenstaande dictum opgenomen.)

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-10-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1609

Zaaknummer: 18/04282

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen: 351 Sv

RECHTSPRAAK

Nietigheid onderzoek ter terechtzitting en uitspraak, nu het proces-verbaal in hoger beroep enkel door de teamvoorzitter is vastgesteld en ondertekend, omdat raadsheren en griffier niet meer bij hof werkzaam zijn?

Nietigheid onderzoek ter terechtzitting en uitspraak, nu het proces-verbaal in hoger beroep enkel door de teamvoorzitter is vastgesteld en ondertekend, omdat raadsheren en griffier niet meer bij hof werkzaam zijn?

Het cassatiemiddel klaagt dat het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep van 17 maart 2015 niet overeenkomstig artikel 327 Sv is vastgesteld en ondertekend.

Het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep van 17 maart 2015 is niet door een van de rechters, noch door de griffier vastgesteld en ondertekend overeenkomstig artikel 327 Sv. De enkele daarvoor onderaan het proces-verbaal vermelde grond dat de betrokken raadsheren en de griffier niet meer werkzaam zijn bij het hof, vormt niet een zodanig bijzondere omstandigheid dat het aan zo'n verzuim te verbinden gevolg van nietigheid van het onderzoek ter terechtzitting en de naar aanleiding daarvan gegeven uitspraak achterwege kan blijven. Het cassatiemiddel slaagt daarom.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-10-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1605

Zaaknummer: 19/05287

Rechters: J. de Hullu, Y. Buruma, E.S.G.N.A.I. van de Griend, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: P. van de Kerkhof

Wetsartikelen: 327 Sv en 415 Sv

RECHTSPRAAK

Verbeurdverklaring, is het bewezen verklaarde feit begaan ‘met betrekking tot de geldbedragen’?

Verbeurdverklaring, is het bewezen verklaarde feit begaan ‘met betrekking tot de geldbedragen’?

Het cassatiemiddel klaagt over de verbeurdverklaring van de in beslag genomen geldbedragen van € 314,30 en € 4.255.

Het hof heeft geoordeeld dat het bewezenverklaarde feit is begaan ‘met betrekking tot de geldbedragen’. Nu het hof heeft bewezen verklaard het afleveren, vervoeren en aanwezig hebben van harddrugs, is dat oordeel niet toereikend gemotiveerd. Dat het hof heeft vastgesteld dat het geld bestaat uit kleine coupures die in de auto van verdachte en in haar jas in een bundel zijn aangetroffen terwijl verdachte eveneens in bezit was van de drugs zoals aangetroffen in haar jas en in de auto waarin zij op dat moment reed, volstaat daartoe niet.

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-10-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1607

Zaaknummer: 19/01687

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: A.C. Vingerling

Wetsartikelen: 33a Sr

RECHTSPRAAK

Herziening naar aanleiding van aanvraag advocaat-generaal bij Hoge Raad over Rosmalense flatmoord.

Herziening naar aanleiding van aanvraag advocaat-generaal bij Hoge Raad over Rosmalense flatmoord.

De Hoge Raad heeft in deze zaak naar aanleiding van de vordering tot herziening van de advocaat-generaal van 12 oktober 2018 een tussenarrest gewezen op 13 november 2018, ECLI:NL:HR:2018:2095. De Hoge Raad heeft daarin geoordeeld dat het noodzakelijk is dat de bloedspoorpatroondeskundige ing. R. Eikelenboom en forensisch patholoog drs. S.J.M. Schieveld in de gelegenheid worden gesteld zich uit te laten over de na het arrest van het hof opgemaakte rapporten van bloedspoorpatroondeskundige ing. M.J. van der Scheer en forensisch patholoog dr. V. Soerdjbalie-Maikoe waarop de vordering tot herziening is gebaseerd. Daarnaast heeft de Hoge Raad in zijn tussenarrest geoordeeld dat het noodzakelijk is dat nader onderzoek wordt gedaan naar de in dat tussenarrest vermelde waandenkbeelden van het slachtoffer. De Hoge Raad heeft daartoe de stukken in handen van de advocaat-generaal gesteld.

Gelet op het door de advocaat-generaal verrichte onderzoek en de daarop betrekking hebbende stukken, zoals besproken in de aanvullende vordering onder 33 tot en met 126, moet wat in de (aanvullende) vordering wordt aangevoerd met betrekking tot (i) de mededelingen van de huisarts [betrokkene 2], (ii), de deskundigenrapportages omtrent de bloedspoorpatronen en (iii) de deskundigenrapportages van forensisch-geneeskundige aard over de verwondingen van [slachtoffer] – tezamen en in onderling verband beschouwd – worden aangemerkt als gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv, zodat de aanvraag gegrond is.

De Hoge Raad verklaart de aanvraag tot herziening gegrond, beveelt, voor zover nodig, de opschorting of schorsing van de tenuitvoerlegging van voormeld arrest van het gerechtshof, voor zover dat betrekking heeft op het onder 1 ten laste gelegde en verwijst de zaak naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak wat betreft het onder 1 ten laste gelegde op de voet van artikel 472 lid 2 Sv opnieuw zal worden berecht en afgedaan teneinde hetzij het

gewijsde te handhaven, hetzij met vernietiging daarvan recht te doen en daarbij op de voet van artikel 478 lid 2 Sv mede voor het onder 2 bewezen verklaarde de straf te bepalen.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-10-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1604

Zaaknummer: 16/02722

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend, M.J. Borgers, M.T. Boerlage en A.E.M. Röttgering

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Kan verdachte worden veroordeeld voor medeplegen van moord met A, terwijl het mogelijk B is geweest die dodelijke messteken heeft toegediend?

Kan verdachte worden veroordeeld voor medeplegen van moord met A, terwijl het mogelijk B is geweest die dodelijke messteken heeft toegediend?

Derde en vierde middel

Het derde en het vierde cassatiemiddel klagen over de bewezenverklaring door het hof van het medeplegen. De cassatiemiddelen lenen zich voor gezamenlijke bespreking.

Voor de kwalificatie medeplegen is vereist dat sprake is geweest van nauwe en bewuste samenwerking door de verdachte met een ander of anderen. Die kwalificatie is alleen gerechtvaardigd als de bewezen verklaarde – intellectuele en/of materiële – bijdrage van de verdachte aan het delict van voldoende gewicht is. Bij de vorming van zijn oordeel dat sprake is van de voor medeplegen vereiste nauwe en bewuste samenwerking, kan de rechter rekening houden met onder meer de intensiteit van de samenwerking, de onderlinge taakverdeling, de rol in de voorbereiding, de uitvoering of de afhandeling van het delict en het belang van de rol van de verdachte, diens aanwezigheid op belangrijke momenten en het zich niet terugtrekken op een daartoe geëigend tijdstip (vgl. HR 2 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3474).

In de bewezenverklaring naar aanleiding van een op medeplegen toegespitste tenlastelegging hoeft niet te worden vermeld of en zo ja welke feitelijke handelingen de verdachte zelf dan wel zijn mededader of mededaders hebben verricht (vgl. HR 6 juli 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO9905). Aan de bewezenverklaring van het medeplegen staat niet in de weg de enkele omstandigheid dat naast de in de tenlastelegging en bewezenverklaring genoemde persoon of personen, ook nog een andere persoon of andere personen betrokken zijn geweest bij het strafbare feit.

Het hof heeft in de bewijsvoering gemotiveerd op grond waarvan naar zijn oordeel het ten

laste gelegde medeplegen door de verdachte bewezen is. Het oordeel van het hof dat de door hem in aanmerking genomen feiten en omstandigheden in hun onderling verband en samenhang voldoende zijn om te kunnen spreken van de voor medeplegen vereiste bewuste en nauwe samenwerking door de verdachte, geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk. Daarbij wordt onder meer in aanmerking genomen dat het hof heeft vastgesteld dat de verdachte een initiërende rol heeft gehad en tegen diverse personen heeft gezegd dat [slachtoffer] maar beter dood kon zijn, uit sms-contacten tussen de verdachte en [betrokkene 1] blijkt dat er iets met [slachtoffer] moest gebeuren, de verdachte samen met onder andere [betrokkene 1] goederen heeft aangeschaft waarvan een gedeelte bestemd was voor de uitvoering van het tegen [slachtoffer] te gebruiken geweld, en de verdachte [betrokkene 1] bij de woning van [slachtoffer] heeft uitgelegd hoe hij binnen kon komen. Het hof heeft verder vastgesteld dat de verdachte wist dat [betrokkene 1] en [betrokkene 7] op de avond van de moord samen naar Enschede gingen, zij na de uitvoering van de moord onderdak heeft geboden aan [betrokkene 1] en [betrokkene 7] en zij heeft ingestemd met een betaling aan [betrokkene 7]. Het derde cassatiemiddel faalt daarom.

Aan het vorenstaande doet, anders dan het vierde cassatiemiddel betoogt, niet af de enkele omstandigheid dat blijkens de bewezenverklaring de verdachte de moord tezamen en in vereniging 'met een ander' heeft begaan, terwijl uit de bewijsvoering van het hof volgt dat bij de uitvoering van die moord niet alleen [betrokkene 1] maar ook [betrokkene 7] betrokken was, zonder dat het hof heeft vastgesteld wie van hen de dodelijke messteek heeft toegebracht. Uit de bewijsvoering van het hof volgt immers dat, ongeacht wie van hen de dodelijke messteek heeft toegebracht, de verdachte met haar gedragingen een bijdrage van voldoende gewicht aan de moord op [slachtoffer] heeft geleverd. Ook het vierde cassatiemiddel kan daarom niet tot cassatie leiden.

Zesde middel

Het cassatiemiddel klaagt dat in de cassatiefase de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het cassatiemiddel is gegrond. Dit moet leiden tot vermindering van de opgelegde gevangenisstraf van dertien jaren.

HR ambtshalve

Het hof heeft de verdachte de verplichting opgelegd, kort gezegd, om aan de Staat ten behoeve van het in het arrest genoemde slachtoffer het in het arrest vermelde bedrag te betalen, bij gebreke van betaling en verhaal te vervangen door het in het arrest genoemde aantal dagen hechtenis.

De Hoge Raad zal de uitspraak van het hof ambtshalve vernietigen voor zover daarbij vervangende hechtenis is toegepast, overeenkomstig hetgeen is beslist in HR 26 mei 2020, ECLI:NL:HR:2020:914.

Beslissing

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend voor zover bij de schadevergoedingsmaatregel ten behoeve van het in het arrest genoemde slachtoffer vervangende hechtenis is toegepast en wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, bepaalt dat ten aanzien van de schadevergoedingsmaatregel ten behoeve van het in het arrest genoemde slachtoffer met toepassing van artikel 6:4:20 Sv gijzeling van gelijke duur kan worden toegepast, vermindert de duur van de gevangenisstraf in die zin dat deze twaalf jaren en tien maanden beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-10-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1606

Zaaknummer: 19/00490

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma, M.J. Borgers, J.C.A.M. Claassens en A.E.M. Röttgering

Advocaten: K. Canatan en M. Berndsen

Wetsartikelen: 47 Sr